

> Retouradres Postbus 20701 2500ES 's-Gravenhage

President van de Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Bestuursstaf

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie

BS2017013339

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Datum 25 april 2017
Betreft Reactie op conceptrapport Verantwoordingsonderzoek
2016

Geachte heer Visser,

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van de resultaten van het Verantwoordingsonderzoek 2016.

De conclusies in uw rapport onderstrepen de stappen die Defensie in 2016 op het gebied van de bedrijfsvoering heeft gezet. Zo zijn dit jaar de langlopende onvolkomenheden op het gebied van het financieel beheer en het *Enterprise Resource Planning-systeem* (ERP) opgelost. Voorts oordeelt u positief over de verbeteringen in de logistieke keten voor reserveonderdelen en kwalificeert u de knelpunten niet langer als 'ernstig'. De inspanningen van de defensieorganisatie worden vanzelfsprekend onverkort voortgezet.

Onvolkomenheid logistieke keten reserveonderdelen

U constateert dat het plan van aanpak 'Verbeteren logistieke keten reserveonderdelen'¹ en de uitvoeringsprogramma's van de defensieonderdelen voldoende perspectief bieden om de materiële gereedheid te verbeteren. Deze aanpak is voor u aanleiding om dit niet langer als een ernstige onvolkomenheid aan te merken. Als onderdeel van het traject naar structureel herstel van de gereedheid van de krijgsmacht in 2021 heeft de verdere verbetering uiteraard onverminderd onze aandacht.

Onvolkomenheid IT-beheer

Helaas handhaaft u de continuïteit van IT als onvolkomenheid. Ik stel echter met u vast dat Defensie ook op dit terrein significante stappen heeft gezet. Het geïmproviseerd koelen van een datacentrum in 2014, dat u in dit Verantwoordingsonderzoek als voorbeeld aanhaalt, ligt inmiddels ver achter ons. Zoals bekend, heeft Defensie extra maatregelen genomen om de continuïteit van de huidige IT-infrastructuur te garanderen. Onderdelen van de bestaande IT-infrastructuur worden tijdig aangepast of vervangen met behulp van *life cycle management*. Bij een informatie-intensieve organisatie zoals Defensie zijn calamiteiten nooit volledig uit te sluiten. De IT-processen worden daarom nauwgezet gemonitord en, waar nodig, wordt ingegrepen. Daarmee geeft Defensie invulling aan de aanpak die u voorstaat.

¹ Bij de Tweede Kamer bekend als Plan van Aanpak 'Materiële Gereedheid' (Kamerstuk 34 475 X, nr. 15)

Bestuursstaf

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum

25 april 2017

Onze referentie**Onvolkomenheid informatiebeveiliging**

Op grond van onderzoeken van de Auditdienst Rijk (ADR) kent u het ministerie een onvolkomenheid toe op het gebied van informatiebeveiliging. Tegelijkertijd stel ik vast dat de ADR geen formele bevinding voor informatiebeveiliging in haar samenvattend rapport over Defensie heeft opgenomen. Uit het door de ADR gedane onderzoek bleek bij één van de onderzochte systemen dat het dossier niet op orde was. Ook bleek dat Defensie nog niet alle noodzakelijke sturingsmaatregelen volgens de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (BIR) had ingericht. In beide gevallen gaat het niet om daadwerkelijke kwetsbaarheden in de informatiebeveiliging, maar om administratieve tekortkomingen. Ik teken hier bij aan dat de informatiebeveiliging bij Defensie van een hoog niveau is en blijft. Zo is het genoemde systeem wel geaccrediteerd. Het spreekt voor zich dat ook de administratieve tekortkomingen worden aangepakt.

Onvolkomenheid inkoopbeheer

Op het gebied van het inkoopbeheer merkt u op dat het aantal aanbestedingsfouten is gestegen. Defensie zal, met ondersteuning van de ADR, de oorzaken van de geconstateerde aanbestedingsfouten analyseren. De voorbereidingen hiervoor zijn al in gang gezet. Op grond van de uitkomsten zal een plan van aanpak worden opgesteld. Ook uw aanbeveling over een aanbestedingskalender neem ik over.

Onvolkomenheid autorisatiebeheer

Om de knelpunten in het autorisatiebeheer structureel op te lossen, heeft Defensie in 2013 een verbeterplan opgesteld. In 2016 is dit plan geactualiseerd. Zoals u terecht opmerkt, zijn de maatregelen grotendeels gerealiseerd. Overeenkomstig uw aanbeveling worden de resterende maatregelen uit het verbeterplan in 2017 uitgevoerd.

Aandachtspunt: informatie over personele gereedheid

Defensie onderschrijft de noodzaak om de systematiek van het meten van de gereedheid verder te verbeteren vanuit de gedachte "uniformeer waar mogelijk, differentieer en kwalificeer waar nodig". Uniformiteit geldt voor begrippenkaders, uitgangspunten en toepassingen. Met u stel ik vast dat commandanten doorgaans zelf het beste inzicht hebben in hun eenheid. Daarom is het professionele oordeel van de commandanten, juist over kwalitatieve aspecten zoals leiderschap en moreel, van groot belang. Nog dit jaar wordt gestart met de uitwerking van uw aanbeveling. Wel wijs ik er op dat dit tijd kost. Het samenstellen van bijvoorbeeld indicatoren, die helpen om de personele gereedheid van alle militairen te bepalen, is een aanzienlijke opgave. Dit heeft alles te maken met de enorme verscheidenheid aan eenheden. Er zal derhalve sprake zijn van een gefaseerde aanpak.

Aandachtspunt: beleidsinformatie over inzetbaarheid en gereedheid

U vestigt de aandacht op de informatievoorziening over de beleidsresultaten en dat deze ten aanzien van de inzetbaarheid en gereedheid van de krijgsmacht kan worden verbeterd. Zoals u terecht constateert is dit type informatie gevoelig. Een en ander wordt op dit moment nader door de MIVD beoordeeld. Dat geldt ook voor de zogenaamde septemberrapportages. U wordt hierover deze zomer nader geïnformeerd.

Tot slot

Gezamenlijk hebben wij geconcludeerd dat u een technische correctie in het financieel oordeel zult aanbrengen.

Ik ben u erkentelijk voor uw bevindingen in het Verantwoordingsonderzoek 2016 en zie uit naar onze verdere samenwerking.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

J.A. Hennis-Plasschaert

Bestuursstaf

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum

25 april 2017

Onze referentie